

VYBRANÉ ROZHODNUTIA EURÓPSKEJ KOMISIE

v prospech

SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ing. Soňa Drobová
31. máj 2018

Konferencia o štátnej pomoci
Úrad pre ochranu hospodárskej súťaže, Brno

**Štátna pomoc SA.46530 – Slovensko,
Národný futbalový štadión**
(rozhodnutie zo dňa 25. mája 2017)

**Štátna pomoc SA.46817 – Slovenská republika,
Predaj budovy bývalého centra zdravotnej starostlivosti
v Turzovke**
(rozhodnutie zo dňa 24. mája 2017)

Štátna pomoc SA.46530 – Slovensko, Národný futbalový štadión

- ❑ **4. júla 2016** – prednotifikácia opatrenia na pomoc pri výstavbe Národného futbalového štadiónu v Bratislave
- ❑ 12. júla 2016 – pracovné stretnutie zástupcov poskytovateľa pomoci so zástupcami EK
- ❑ 12. júla 2016, 14. júla 2016 a 28. júla 2016 – EK na základe ďalších informácií zo strany poskytovateľa vyjadrila pripomienky k opatreniu pomoci
- ❑ **1. októbra 2016** – oficiálna notifikácia opatrenia prostredníctvom elektronickej notifikácie, poskytovateľ súčasne požiadal o prioritizáciu opatrenia
- ❑ 7. decembra 2016, 10. februára 2017, 25. apríla 2017 – EK si vyžiadala doplňujúce informácie
- ❑ 28. decembra 2016, 11. januára 2017, 3. marca 2017, 27. apríla 2017 – slovenské orgány poskytli odpovede na doplňujúce otázky EK
- ❑ **24. mája 2017** – EK vydala rozhodnutie, že opatrenie pomoci je zlučiteľné s vnútorným trhom v zmysle čl. 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ

Poskytovateľ pomoci

- Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR

Príjemca pomoci

NFŠ, a.s.

- vznikla rozdelením právneho predchodcu, spoločnosti Národný futbalový štadión a.s., na dve spoločnosti:
 - NFŠ, a.s. (zodpovedá za štadión, t. j. športovú časť projektu)
 - Tehelné, a.s. (zodpovedá za správu nehnuteľnosti , t. j. polyfunkčnú budovu s obchodmi a bytmi a administratívnu budovu)
- vznikla zápisom do Obchodného registra Slovenskej republiky 1. januára 2016
- ide o akciovú spoločnosť so základným imanom 25.000 eur
- 100 % vlastníkom je ŠK Slovan Bratislava futbal a.s.

Ciele projektu výstavby:

- výstavba štadiónu v Bratislave, ktorý bude spĺňať požiadavky UEFA na štadión kategórie 4
- podpora profesionálneho a amatérskeho futbalu
- podpora reprezentačných aktivít národného futbalového tímu
- podpora pozitívneho spoločenského dopadu na nešportovú verejnosť, ako aj všeobecná podpora športových aktivít

Investičný zámer pozostáva z:

- výstavby nového futbalového štadióna, ktorý bude spĺňať požiadavky UEFA na štadión „kategórie 4“
- výstavby športového parku v polyfunkčnej budove
- výstavby podzemného parkoviska s 1 000 parkovacími miestami

Celkové investičné náklady:

- 75, 2 mil. eur v diskontovanej hodnote
- zahŕňajú :
 - náklady na stavebné práce pri výstavbe štadióna, športového parku a parkoviska
 - „mäkké“ náklady - poplatok pre developera, architektonické služby
 - časť historických nákladov
 - náklady spojené s financovaním
- stavebné práce financované z dotácie budú predmetnom verejnej súťaže v súlade s pravidlami pre verejné obstarávanie
- ukončenie projektu sa očakáva v roku 2018

Opatrenie pomoci

- príjemca predložil Ministerstvu školstva, vedy, výskumu a športu SR v októbri 2013 žiadosť o **priamy grant (dotáciu)** vo výške 27,2 mil. eur
- stavebné práce sa začali na jeseň 2016 – jedným z dôvodom pre začiatok stavebných prác bola nájomná zmluva s mestom Bratislava (v zmysle tejto zmluvy je možné nájomný vzťah ukončiť, ak do 31. decembra 2018 nebude vydané kolaudačné rozhodnutie stavby)
- opatrenie sa skladá z 2 podopatrení:
 - **priamy grant** vo výške **27,2 mil. eur**
 - **opcia** pre NFŠ, a.s. – umožňuje predať štadión Slovensku po dobu piatich rokov po jeho vybudovaní za predpokladu, že štadión splní požadované technické požiadavky (platné kolaudačné rozhodnutie, ako aj istý stupeň ukončenia časti správy nehnuteľnosti)
 - opciu ohodnotil nezávislý oceňovateľ na hodnotu **8,76 mil. eur**
- intenzita pomoci – **47,8 %**
- zvyšná časť nákladov vo výške 48 mil. eur bude financovaná príjemcom

Prevádzka štadióna

- majiteľ a prevádzkovateľ štadióna po ukončení projektu – NFŠ, a.s.
- v prípade, ak si príjemca uplatní opciu, štadión sa stane vlastníctvom štátu
- NFŠ, a.s. sa môže v období 6 mesiacov pred až 12 mesiacov po otvorení štadióna rozhodnúť zväžiť iné prevádzkové modely (NFŠ, a.s. môže byť napríklad nahradený profesionálnym prevádzkovateľom štadióna)

Využívanie štadióna

- športovú infraštruktúru nebude využívať výhradne jeden profesionálny užívateľ
- príklady plánovaného využívania štadióna:
 - ✓ používanie profesionálnym futbalovým športovým klubom (na jeho výber bude vypísaný tender)
 - ✓ používanie slovenským národným futbalovým tímom na medzinárodné futbalové zápasy
 - ✓ ostatné profesionálne aj amatérske športové akcie
 - ✓ komerčné využitie (napr. koncerty, zábavné, politické, náboženské podujatia)
 - ✓ športový park na 1. poschodí multifunkčnej budovy (napr. pre športové školy)
 - ✓ parkovisko

Podmienky prevádzky a využívanie štadióna

- štadión bude prístupný rôznym užívateľom, a to na transparentnom a nediskriminačnom základe
- NFŠ, a.s. prenajme zariadenie štadiónu tretím osobám za účelom organizovania športových a ostatných komerčných podujatí a ponúkania parkovacích miest
- NFŠ, a.s. v takomto prípade zabezpečí, aby športová infraštruktúra nebola využívaná výlučne jedným profesionálnym športovým používateľom
- ostatní profesionálni alebo amatérski športoví používatelia budú využívať aspoň 20 % ročnej časovej kapacity štadióna
- slovenské orgány zabezpečia, aby boli cenové podmienky za využívanie štadióna verejne prístupné

Posúdenie opatrenia pomoci

1. existencia štátnej pomoci
2. zákonnosť opatrenia pomoci
3. zlučiteľnosť pomoci

Existencia štátnej pomoci

- **štátne zdroje a pripísateľnosť štátu** – kritérium je splnené, keďže o opatrení rozhoduje štát a štát aj poskytne priamy grant a opciu príjemcovi
- **ekonomická výhoda** – kritérium je splnené, keďže sa poskytnutím priameho grantu a opciou príjemcovi zníži komerčné riziko príjemcu pri prevádzke štadióna počas prvých piatich rokov prevádzky
- **selektívnosť opatrenia** – kritérium je splnené, keďže priamy grant aj opcia na predaj boli poskytnuté konkrétnemu príjemcovi, za vylúčenia ostatných (konkurenčných) podnikov
- **narušenie alebo potenciálne narušenie hospodárskej súťaže, vplyv na vnútorný trh EÚ** – kritérium je splnené, keďže štadión bude využívaný na zápasy (a iné komerčné akcie) s návštevníkmi z ostatných členských štátov a ďalší členský štát je blízko

Záver: opatrenie **predstavuje štátnu pomoc** v zmysle čl. 107 ods. 1 ZFEÚ.

Zákonnosť opatrenia pomoci

- pomoc je poskytovaná na základe zmluvy medzi Národným futbalovým štadiónom, a.s. a Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR z 21. októbra 2013
- príjemcovi nebola pomoc (ani jej časť) poskytnutá
- k poskytnutiu dôjde až po schválení opatrenia zo strany EK

Zlučiteľnosť

- verejné financovanie výstavby štadiónu so zámerom ho čiastočne ponúknuť na komerčné využívanie možno považovať za zlučiteľné a vnútorným trhom, ak :
 - je v súlade s cieľom spoločného záujmu
 - je nevyhnutné, primerané a má stimulačný účinok
 - neprimerane nenarúša hospodársku súťaž a obchod medzi členskými štátmi EÚ

Cieľ spoločného záujmu

- štadión sa bude využívať na organizáciu rôznych športových súťaží komerčného a nekomerčného charakteru
- štadión budú môcť tiež využívať amatérske kluby a občania s cieľom podporiť širšie zapojenie detí a dospelých do športových aktivít, vrátane vzdelávania
- štadión sa bude využívať aj na kultúrne podujatia

Nevyhnutnosť, primeranosť a stimulačný účinok

- nevyhnutnosť – súkromný sektor nie je schopný vybudovať športovú infraštruktúru, ktorá by spĺňala medzinárodné štandardy, bez toho aby z verejného financovania čerpal výhody; je nepravdepodobné, žeby NFŠ, a.s. bola schopná generovať počas trvania projektu taký komerčný príjem, aby bola schopná vybudovať a prevádzkovať štadión len za komerčných podmienok
- primeranosť – pomoc vo forme priameho grantu a opcie sa považuje za primeranú, keďže opatrenie má za cieľ znížiť komerčné riziko príjemcu, no nezbavuje ho stavebných rizík a úplne ho nezbavuje neskorších prevádzkových rizík, keďže opcia má maximálny strop
- stimulačný účinok – príjemca zaslal žiadosť o pomoc pred začiatkom prác na projekte

Vylúčenie neprimeraného narušenia hospodárskej súťaže a obchodu medzi členskými štátmi EÚ

- štadión, ktorý bude využívať slovenský národný futbalový tím a budúci profesionálny futbalový klub (vybraný v tendry), by sa dal využívať aj na medzinárodné súťaže; vzhľadom na početnosť týchto štadiónov, negatívne účinky na širšiu konkurenciu pravdepodobne ostanú obmedzené
- ďalšie využitie štadióna na komerčné využitie na kultúrne alebo kongresové aktivity bude prístupné rôznym konkurujúcim používateľom a bude pridelené na transparentnom a nediskriminačnom základe, preto je nepravdepodobné, že prevádzka štadióna výrazne naruší hospodársku súťaž a obchod medzi členskými štátmi

Na základe uvedených skutočností EK konštatovala, že slovenské orgány preukázali, že **verejné financovanie posudzovanej infraštruktúry je potrebné, primerané a neovplyvňuje obchod a hospodársku súťaž medzi členskými štátmi v rozsahu, ktorý by bol v rozpore so spoločným záujmom v zmysle čl. 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ.**

Rozhodnutie EK č. SA.46817 – Slovenská republika – Predaj budovy bývalého centra zdravotnej starostlivosti v Turzovke

- 15.11.2016 Slovenská republika notifikovala z dôvodu právnej istoty EK **opatrenie vo veci predaja budovy bývalého centra zdravotnej starostlivosti v Turzovke** (ďalej len „poliklinika“) domnievajúc sa, že príslušné **opatrenie nepredstavuje štátnu pomoc**.
- Európska komisia 5.1.2017 a 31.3.2017 zaslala slovenským orgánom žiadosti o doplňujúce informácie (predloženie kúpno-predajnej zmluvy a podnikateľského plánu, informácia o tom, ako je zabezpečené dodržanie podmienky zachovania rozsahu poskytovanej zdravotnej starostlivosti, či sú poskytovatelia zdravotnej starostlivosti občanmi Slovenskej republiky, uvedenie počtu očakávaných pacientov - občanov ako aj cudzích štátnych príslušníkov), na ktoré slovenské orgány odpovedali 3.2.2017 a 3.5.2017.
- Finálne rozhodnutie Európskej komisie bolo prijaté 24.05.2017.

- **Poliklinika v Turzovke je majetkom Žilinského samosprávneho kraja (ŽSK).** Nachádza sa v severozápadnej časti Žilinského kraja v okrese Čadca, pričom spádová oblasť predstavuje približne 260 km² s 23 140 obyvateľmi. Oblasť hraničí na severozápade s Českou republikou. Budovy sú približne 30 rokov staré, takmer 63 % celkovej plochy bolo **prenajatej poskytovateľom zdravotnej starostlivosti,**
- V súlade so zásadami hospodárenia s majetkom Žilinského kraja sa rozhodlo, že keďže polikliniku v Turzovke **by bolo neustále nutné finančne dotovať, klasifikovala sa ako určená na predaj z dôvodu potreby významných investícií v záujme jej obnovenia.**
- Znaleckým ohodnotením bola stanovená hodnota polikliniky vo výške 904 000 eur, pričom ŽSK zvolil pri predaji majetku postup v zmysle § 9a ods. 8 písm. e) zákona č. 446/2001 o majetku vyšších územných celkov v platnom znení – **prevod majetku z dôvodu hodného osobitného zreteľa,** za cenu 307 902 Eur **pod podmienkou vykonania ďalších investícií v priebehu najbližších 10 rokov** vo výške 505 698 Eur.
- Predaj polikliniky v Turzovke je podmienený tým, že **rozsah zdravotnej starostlivosti v súčasnosti poskytovanej v predmetnej poliklinike sa zachová počas obdobia najbližších 10 rokov.**

Argumenty Slovenskej republiky:

- Opatrenie nepredstavuje štátnu pomoc v zmysle čl. 107 ods. 1 ZFEÚ, **pretože neovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi EÚ.**
- Cieľom opatrenia je:
 - zachovanie poskytovania všeobecnej a špeciálnej ambulantnej zdravotnej starostlivosti v rámci jedného zariadenia,
 - zachovanie rozsahu poskytovanej zdravotnej starostlivosti v oblasti v súlade so záujmami obyvateľov, pre ktorých bude slúžiť nehnuteľnosť ako poliklinika,
 - riešenie problémov poskytovateľov zdravotnej starostlivosti v oblasti s nevyhovujúcou vekovou štruktúrou poskytovateľov a ťažkosťami so získaním nových lekárov.
- **Potreba štátnej intervencie vzhľadom na:**
 - osobité podmienky a potreby územia, ako napr. nepriaznivý demografický vývoj,
 - vysoký priemerný vek poskytovateľov zdravotnej starostlivosti,
 - malá atraktivita územia a nezáujem nových poskytovateľov zdravotnej starostlivosti o obsadenie zdravotných obvodov,
 - pretrvávajúci trend odchodu slovenských lekárov do zahraničia a potreba zachovania rozsahu poskytovanej zdravotnej starostlivosti v oblasti.

Argumenty EK:

- EK sa zamerala na naplnenie znaku **vplyvu na obchod medzi členskými štátmi EÚ**.
- Prijemcom pomoci je v tomto prípade spoločnosť, ktorú založili štyria poskytovatelia zdravotnej starostlivosti v súčasnosti pôsobiaci v budove polikliniky v Turzovke, ktorí poskytujú služby výlučne v Turzovke.
- V súčasnosti je v ambulantnom zariadení v Turzovke **vyšetrených/ošetrených približne 94 000 pacientov**, pričom približne **len 16 z nich predstavujú cudzí štátni príslušníci (0,017%)**. Vzhľadom na prognózy demografického vývoja sa v oblasti nepočíta s nijakým zvýšením tohto počtu v budúcnosti.
- Služby poskytované v poliklinike **sú štandardné lekárske služby zamerané na miestne obyvateľstvo**.
- Výber poskytovateľa zdravotnej starostlivosti je do veľkej miery **ovplyvnení materinským jazykom a črtami vnútroštátneho systému zdravotníctva** a úhrad za zdravotnú starostlivosť.
- EK dospela k záveru, že **štandardné služby zdravotnej starostlivosti a lekárskej starostlivosti za bežných okolností poskytované v rámci relatívne malého geografického územia by nemali byť považované za ovplyvňujúce obchod medzi členskými štátmi EU**, keďže hospodárska súťaž sa vyskytuje len na miestnej úrovni.

Rozhodnutie SA.46817 – Centrum zdravotnej starostlivosti v Turzovke

- Z dostupných informácií vyplýva, že **cezhraničné ošetrenia majú len marginálny význam** (len 16 z 94 000 pacientov), čo podporuje záver o **neexistencii cezhraničnej hospodárskej súťaže**.
- Žiaden zo štyroch príjemcov **nepôsobí a nemá v úmysle pôsobiť na trhoch iných ako na miestnom všeobecnom trhu** so službami zdravotnej starostlivosti.
- S ohľadom na dodatočné záväzky spojené s predajom, je **konečná výhoda pre príjemcu dost' obmedzená**.
- V spádovej oblasti je vo všeobecnosti len **veľmi malý podiel podnikov so zahraničnou účasťou**, pričom **žiadny z nich nie je poskytovateľom služieb zdravotnej starostlivosti**.
- S ohľadom na uvedené EK pripúšťa, že **v spádovej oblasti nie je žiaden dopyt po podobnom majetku**. Spádová oblasť je **odľahlá, s nepriaznivou demografickou prognózou a charakteristická nízkou atraktivitou pre investorov**.
- S ohľadom na záväzky spojené s predajom polikliniky sa **nejaví ako pravdepodobné, že by o ňu mohli mať záujem investori z iných členských štátov**.
- EK zastáva názor, že **opatrenie nemá potenciál ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi**.

Záver EK:

- Opatrenie **nepredstavuje štátnu pomoc** v zmysle čl. 107 ods. 1 ZFEÚ.

Lokálny charakter opatrení pomoci

- ❑ Európska komisia vo viacerých rozhodnutiach dospela k záveru, že **vzhľadom na osobité okolnosti prípadov malo opatrenie iba lokálny vplyv**, takže neovplyvnilo obchod medzi členskými štátmi.

- ❑ Európska komisia také opatrenie posudzovala predovšetkým na základe podkladov, ktoré pozostávali napr. zo skutočností:
 - či príjemca **došiel tovar alebo služby v obmedzenej oblasti** v rámci členského štátu a neexistovala možnosť, že by prilákal zákazníkov z iných členských štátov,
 - či opatrenie malo **len okrajový vplyv na podmienky cezhraničných investícií alebo usadenie sa**,
 - blízkosť štátnej hranice,
 - či by o dané opatrenie nemal **záujem aj zahraničný subjekt** a pod.*

**pozn.: Oznámenie Komisie o pojme štátna pomoc uvedenom v článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie*

Príklad kritérií používaných na vyhodnotenie lokálneho charakteru opatrenia v prípade poskytovateľov sociálnych alebo podobných služieb (posudzuje sa každé zariadenie samostatne):

a) Vo vzťahu k poskytovateľovi služieb

- Poskytuje žiadateľ rovnaké alebo obdobné sociálne služby aj v zahraničí?
- Plánuje žiadateľ/existuje predpoklad, že po poskytnutí pomoci začne ponúkať svoje služby aj v zahraničí?
- Existujú v danom VÚC/regióne iní poskytovatelia rovnakých alebo obdobných služieb?
- Ak áno, sú medzi poskytovateľmi služieb v danom VÚC/regióne aj poskytovatelia z iných členských štátov EÚ?
- Predpokladá sa v súvislosti s poskytnutím pomoci záujem o poskytovanie služieb poskytovateľmi z iných členských štátov?

b) Vo vzťahu ku klientom zariadenia

- Aký je počet klientov zariadenia z iných členských krajín EÚ, ktorí nemajú trvalý alebo prechodný pobyt na území SR v sledovanom období?
- Presiahol podiel klientov z iných členských krajín EÚ, ktorí nemajú trvalý alebo prechodný pobyt na území SR v sledovanom období viac ako% všetkých klientov zariadenia?
- Bol v sledovanom období záujem o umiestnenie v zariadení zo strany klientov z iných členských krajín EÚ, ktorí nemajú trvalý alebo prechodný pobyt na území SR vyšší ako% všetkých klientov zariadenia?
- Predpokladá sa záujem klientov z iných členských krajín EÚ, ktorí nemajú trvalý alebo prechodný pobyt na území SR, po poskytnutí pomoci?
- Ak áno, predpokladá sa záujem vyšší ako ...% všetkých klientov?

Ďakujem za pozornosť!

www.statnapomoc.sk
statnapomoc@antimon.gov.sk

www.antimon.gov.sk
Twitter: @PMUSR_tweetuje